

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. március 7.

55. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hírdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Iparfejlesztés és kivitel.

Amidőn az országos iparegyesület iparunk fellendülését, egyedül a kivitel növelésével óhajtja elérni, akkor éppen úgy tévedésben van, mint tévedne például a lerongyolt vándor legény, aki külsejének reprezentábiliságát egy cilinderkalap fe tévésével kívánna növelni.

Iparunk számára a kivitel csak biztosító-szelep lehet, amelyen át termékeink és gyártmányaink fölőlségét leadjuk, de amely fölőlség nélkül saját szükségleteink előállítására sem lenne jövedelmező.

Más államok is figyelemmel kísérik saját behozataluk mennyiségét, s ha tapasztalják, hogy a behozatal oly tetemes, hogy az egész ország érdekei fűződnek hozzá, akkor mindegyik közülök lesz szemfüles, hogy a helyben való gyártást megkönnyítve, a behozatalt lehetőleg redukálja és saját iparát fejlessze.

Csak három államot ismerünk, amelynek ipara egymást bizonyos ért-lemben kiegészíti és támogatja s ezen államok Franciaország, Ausztria és Magyarország.

A támogatás jellege abban jut kifejezésre, hogy amíg például a francia iparnál is elkerülhetetlen „bowli“ azon elv alapján, hogy „bon pour Autriche“, mindig piacra talál kedves szomszédunknál, addig nálunk az osztrák ipar legsilányabb termékei is elhelyezhetők „magyar ipar“, „tulipán“, „Rákóczi“ és egyéb, a magyar fölnek kellemesen hangzó gyárjegyek használatával, de a legtöbb esetben még ezek nélkül is, csakis megfelelő helyi képviselőtel-állításával, amire törekvő kereskedelmi ifjaink és műszaki üzleteink még akkor is hajlandók, ha egyébként a „honi ipar“ legelkessebb harc-sosai közé tartoznak is!

Amíg azonban a francia export az ottani ipari termék kiváló minőségének bizonyítéka, addig az osztrák iparnak hazánkban való meggyökeresedése csak saját indolenciánk bizonyítéka és iparunk és kereskedelmünk intézői tehetetlenségének következménye.

Behozatali statisztikánk évről-évre kimutatja, hány milliónk vándorol ki az országból az osztrák ipar gyarapítására s alig-alig hallani, hogy tekintélyes testületet képező nagykereskedőink, pl. eladási szakma szerint, csoportosul-tak volna oly célból, hogy az általuk eddig Ausztriából behozott áruknak kizárólagosan magyar gyárakból való beszerzésével, egy-egy meglevő gyár prosperálását elősegítsék, vagy egy új gyár létrejöttét előmozdítsák.

Az ipartelep virágzása nemcsak az alapítón és az ipar megteremtőjén múlik, hanem a fogyasztón is és amíg a mostaniaknál sokkalta erősebb kényszereszközökkel nem fogunk rendelkezni arra nézve, hogy a fogyasztót is kényszerítsük ipari termékeinket előnyben részesíteni, addig export-törekvéseink is hiu erőlködésnél egyebet nem fognak jelenteni.

Iparunk gyengeségének nem ipartelepeink kezdetlegessége, vagy csekély száma és nem

gyártmányaink rossz minősége, sem az export hiánya az oka, hanem oka egyedül és kizárólag a fogyasztóra alkalmazható kényszereszközök hiányára vezethető vissza.

Abban a pillanatban, amint iparunkban észlelhető lesz az import korlátozása, automatikusan fog megindulni új ipartelepek létrejötte is, mert egy-egy ipartelep reális alapon való megteremtésének sokkal erősebb garanciája a fogyasztó részéről jövő kereslet, mint bármily magas állami támogatás.

Mit jelent pedig az import korlátozása? Ha nem tévedünk, ezen korlátozás iránti törekvés a legpregnansabban a beviteli vámo-kban jut kifejezésre, amelyek rendelkezése éppen a külföldi ipari termék behozatali árait oly magasra emelni, hogy azok mellett az esetleg drágábban előállított hazai termék még mindig versenyképes legyen.

Más szóval: az import korlátozása, a honi gyártás mennyiségének növelése által a minőség javítása, a minőség javításával és a gyártás- és termőképesség növelésével az export-képesség és mindezek után iparunk megerősödése csak egy uton érhető el és ez az önálló vámterület, amelyet kereskedelmi és ipari ügyeink nagynevű intézői és iparunknak korszakalkotó támadói, a haza érdekében jónak láttak bizonytalan időre elpaktálni.

Hogy ezen fentebb leírt művelet az osztrák érdekek szemmel tartásával történt, az annál is bizonyosabban vehető, mert ha önálló vámterületünk szorgalmá Ausztria érdekeit, úgy azt már rég megkaptuk volna.

Ilyen körülmények között iparunk fejlődéséről és export-képességéről egyáltalán szólni nem lehet, nem lehet azonban még a sokat ígérő iparfejlesztő programunk alapján sem, melyről osztrák ipari kapacitások azt mondják, hogy Verne Gyula regényeihez hasonlít és a melynek rendelkezése csak az, hogy fölőlséges millióink számára biztos, élvezhető csatornát találjunk és amelynek előre látható eredménye ugyanolyan lesz, mint amidőn az éhenhalás előtt álló tehenet a saját tögyére alkalmazott tömlő segítségével, saját tejéből óhajtjuk táplálni.

K. D.

— **Mi volt a paktumban?** Ezt a kellemetlen kérdést akarta fölvetni Polonyi Géza tegnap a képviselőházban. A szerencsétlenség azonban az volt, hogy nem tudtak összeszedni husz aláíró, akik a zárt ülést kéri ívet magukévé tették volna. Az ívet Mezőfi Vilmos kö-rözte, de csak tizenkilenc aláírást sikerült gyűj-teni, mert a nemzetiségi és horvát képviselőket nem akarták bevonnai. Így elmaradt a zárt ülés, bár érdekes lett volna meghallani, hogy mi is van a paktumban? A formája az lett volna ennek a kis bombának, hogy Polonyi megkér-dezte volna Andrássy, hogy „miért tért el az eredeti tervtől, amely junktimot létesített volna a választó reform és a házszabályrevízió között. A pikáns kérdés és Polonyi nyilatkozata Kos-suthról azonban valószínűleg holnap újra sző-nyegre kerül.

— **A katonai engedelménye.** Bécsből jelentik nekünk: Beck báró miniszterelnök ma bizalmas beszélgetés közben kijelentette, hogy hivatalának elfoglalásakor a legilletékesebb helyről azt a biztosítást nyerte, hogy a magyarok katonai követeléseinek dolgában semmi sem fog történni annélkül, hogy őt előbb ne értesítsék. Minthogy eddig semmiféle ilyen értesítést nem kapott, ennél fogva világos, hogy ez idő szerint nem lehet szó semmiféle kato-nai engedelményekről.

UJDONSAGOK.

— **Rappresentanza.** A városi képviselő testület ma délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Capudi Celso rappresentanté lemondása. Umagó község emlékirata egy umago-fiumei vasut-vonal létesítése dolgában. Egy hitel meg-szava-zása iskolai célra. Törvényjavaslat az ipari és kereskedelmi tisztviselők biztosítása dolgában. A zárt ülésen több adminisztratív kérdést fog-nak elintézni.

— **Vilmos császár Bécsben és Ve-lencében.** Münchenből jelentik nekünk: A „Neueste Nachrichten“ bécsi jelentése alapján közli, hogy Vilmos császár földközi tengeri ut-ja alkalmával Velencében Viktor Emánuel ki-rályllyal fog találkozni, Vilmos császár Korfu-ból való visszatértében Trieszten át Bécsbe is fog utazni, ahol Ferenc József császár-ki-rályllyal fog találkozni.

— **A „Stefánia“ hajó balesete.** A ma-gyar-horvát tengerhajózási társaság „Stefánia“ szalonhajója, mely Fiume és Abbazia között teljesíti a gyorsjáratu szolgálatot, tegnap reggel 8 órakor indult el Abbaziából és menetközben, éppen midőn a hajó a Witthead torpedógyár magasságára érkezett, a gőz nyomása a habta-lanító-szelep lezárásánál annak celso csavarját kinyomta, miáltal hirtelen gőztömlő következett be. Minthogy ennek igazi okát az első pil-lanatban megállapítani nem lehetett, a gépész elővigyázati szempontból valamennyi szelepet fölnyitotta s néhány perc alatt a kazán gőzt teljesen kieresztette. A hajó természetesen meg-állott s az utasok két csónak segítségével a torpedógyár kikötőjében szálltak ki.

Az incidens jelentéktelen természetű volt ugyan, s habár semmiféle veszély nem forgott fenn, mégis dicséretreméltó a gépész rögtöni elhatározása, mert tényleges veszély esetén is annak teljes elhárítását érte volna el lélekjelen-létével.

A csónakokon kiszállított utasok természetesen a legnagyobb ijedségen mennek ke-rezstül, úgy hogy a városban a hajó balesetéről a legriasztóbb hírek keltek szárnyra.

Halottakról és sebesültekről is volt szó, holott csupán egy fűtő szenvedett teljesen lé-nyegtelen leforráztatásokat, melyeknek bekötése után szolgálatát azonnal folytathatta.

— **Hajórajunk Maltában.** Maltából je-lentik: Ziegler ellentengernagy meglátogatta tegnap a maltai érseket, aki a látogatást viszo-nozta. Azután az Erzherzog Karl csatahajón dejenuar volt, amelyre az ellentengernagy Bat-tenberg hercegnőt, a kormányzót és nejét, Sir Charles Drury admirálist és nejét, valamint az angol csapatok és hadihajók tisztikarát hívja meg. Ziegler ellentengernagy felköszöntőt mon-dott az angol királyné és királyné, amelyre Drury tengernagy Ferenc József császár és ki-

rály egészségére mondott felköszöntővel válaszolt. A zenekar az illető himnuszokat játszotta. A felköszöntőket lelkes éljenzés követte. Az ellentengernagy ezután Drury tengernagyot és az angol központi flottát köszöntötte fel s kifejezte örömet és mélységes halálját az osztrák magyar hajóosztály barátságos és vendégszerető fogadtatásáért. Drury tengernagy szívélyes szavakban válaszolt és azt a reményét fejezte ki, hogy az osztrák-magyar hajóhadosztály a jövőre ismét látogatást tesz Máltában.

— **A raktárválasztal új igazgatója.** A Fiumei Nyilvános Raktár Részvény-Társaság igazgatóságának tegnapi tartott ülésében az igazgatólag Lampel Bélát, a társaság eddigi cégvezetőjét eddigi buzgó működésének elismerésül igazgató-helyettesnek nevezte ki.

— **Horvátok garázdálkodása.** Zágráb-ból jelentik nekünk, hogy ott tegnap reggel 4 órakor a Korzó-kávéházban, Zágráb város legelőkelőbb helyiségében, verekedés keletkezett. Hermann dr. a kormánypárt volt pe. usicsi jelöltje, nyugodtan beszélgetett az említett időben és helyen Domokos magyar illetőségű szobrasszal. Több rezolucionista diák addig provokálta az említetteket, amíg heves szóváltás keletkezett, amelyben az összes asztaloknál helyet foglaló vendégek részt vettek. Az egyik diák egyszerre csak megragadott egy pezsgősüveget és Hermann dr. felé dobta, akit azonban szerencsére nem talált el, hanem csak a kávéház nagy utcai ablaküvegét zúzta össze. Miután egy rendőr megállapította a diák nacionalitását, a kávéház tulajdonos helyreállította a rendet.

Godowsky hangversenye. A helybeli hangverseny-egyesület lelkes vezetőségének sikerült Godowsky Lipót, a bécsi konzervatórium vezetésére meghívot hírneves zongoraművészt egy március 10-én rendezendő hangversenyre megnyerni. A Deák-szálló nagytermében este fél kilenckor kezdődő hangverseny műsora a következő:

1. Beethoven — „Sonata” op. 27 N. 1. in mi bem. magg.
2. Rameu — (1683-1764) „Tambourin Corelli — (1653-1713) „Pastorale”, Loeilly — (1660-1728) „Gigue” arrangements Godowski.
3. Chopin — „Fantasia”, „Notturmo” in re bem., „Impromtu” in la bem. m., 2 Mazurkas, „Polonaise” in la bem.
4. Liszt — „Harmonies du soir”, „Etude” fa min.
5. „Poldini” II. libro di Walzer op. 42.
6. „Strauss-Godowsky” Kontrapunktische Walzerkaprizen a „Denevér” operette motívumai után.

A kiváló művész egy Ehrbar-zongorán fog játszani.

— **A kereskedők és iparosok egyesülete** e hó 19-én délelőtt 10 és fél órakor tartja évi közgyűlését Morini Pompeo elnökle alatt. A napirend a következő: 1. Az igazgatóság jelentése az egyesület működéséről. 2. A mérleg bemutatása, a jövő évi költségvetés megálapítása. 3. A mérleg elfogadása s az igazgatóság fölmentése. 4. Az elnökség és az igazgatóság megválasztása.

— **Fiume áru és hajóforgalma.** A fiumei kikötőbe tengeren érkezett áruk mennyisége 1908. évi január hónapban 398.087 métermázsát és 11 darabot, az onnét elszállított áruké pedig 717.003 métermázsát és 227 darabot tett. A behozatal az előző év ugyanezen időszakához képest mintegy 194.000 métermázsával csökkent, a kivitel azonban ca. 38.000 métermázsával emelkedett. A január havában behozott szén mennyisége 91.305 métermázsával, szemben az előző évi 267.698 métermázsával. A kikötő kivitelében lényeges emelkedést mutat a nyerscukor mennyisége. A hajóforgalom adatai szerint az 1908. év január havában 631 hajó érkezett a fiumei kikötőbe és edig 610 rakományt, 21 üresen.

— **Mérnöki állások a városnál.** A városi tanács pályázatot hirdet a városi mérnöki hivatalnál betöltendő egy főmérnök-osztályfőnöki állásra, mely 4400 korona évi fizetéssel, 1200 korona lakbérrel és két, egyenkint 400 koronás ötödéves pótlékkal van díjazva. Egyben pályázat hirdetik az esetleg megüresedő és 3200 korona évi fizetéssel, 1100 korona lakbérrel és két 400 koronás ötödéves pótlék-

kal díjazott mérnöki állásra. A kellően felszerelt pályázati kérvények holapig, szombatig bezárólag a városi tanácshoz nyújtandók be.

— **Sorozás.** A városi tanács közli, hogy az 1908. évi sorozásokat a városi kaszárnyában fogják megtartani. Március 16-án reggel 8 órakor az 1887-ben született állításkötelesek kerülnek sor alá. 17-én a második és harmadik korosztályba tartozók, míg 18-án az idegen állításkötelesek tartoznak sorozásra megjelenni.

— **Hadihajóink veszedelemben.** Ziegler ellentengernagy parancsnoksága alatt álló hajóhadosztályunk Barcelonába is ellátogat, ahol valószínűleg március 12-én fog horgonyt vetni. XIII. Alfonzo spanyol király és anyja, Mária Krisztina, Frigyes kir. herceg testvére, ezen alkalomból Barcelonába utaznak, hogy köszöntések lobogókat. Az egész vállalkozás nincsen minden veszély nélkül, miután Barcelona a leggonoszabb anarchista-fészkek egyike, amelyeket a katalán mozgalom is erős izgatottságban tart. Könnyen megtörténhet tehát, hogy az Alfonzo királynak vagy anyjának szánt bombák hadihajóinkat sem fogják elkerülni. Az anarchisták máris készülődnek és falragaszokon hirdetik, hogy hajóhadosztályunk látogatását merénnyel akarják emlékeztetést tenni. A rendőrség rendkívüli tevékenységet fejt ki a gyanús emberek összefogdosásában, de a spanyol Hermandad arról nevezetes, hogy még soha egyetlen merénnyel sem tudott megakadályozni. Mindezek folytán Európaszerte élénk meglepetést kelt, hogy hadihajóink Spanyolországban éppen ezt a veszedelmes kikötőt keresik föl. Erre vonatkozólag Madridból azt sürgönyzik, hogy hajóhadosztályunk XIII. Alfonzo király egyenes kívánságára megy Barcelonába. Azt kell ezek szerint hinnünk, hogy Madridban valami kedvező politikai hatást várnak ettől a látogatástól és ezért kell hajóhadosztályunkat esetleges veszedelemnek kitenünk. Ugy gondoljuk, hogy drága hadihajóinknak és derek személyzetüknek nem éppen az a hivatásuk, hogy idegen országok belső politikai nehézségeinek elhárításában közreműködjenek.

— **A Természettudományi Kör,** mint mindig, ezuttal is német nyelvű meghívóban közli velünk, hogy szombaton, e hó 7-én este 7 órakor a Ciotta-utcai polgári fiúiskola dísztermében színes vetített képekkel felolvasást rendez a pompeji ásatásokról.

— **Hajózási vállalatok békéje.** A világ nagy hajózási vállalatai között érdekesség jött létre a Braziliából Északamerikába és az Atlanti-Oceán európai partjaira irányuló forgalomra nézve a hamburg-amerikai vonal, a hamburg-délamerikai társaság, a Prince Line és a Lamport és Holt hajózási vállalatok közt. A tarifaharc azzal kezdődött, hogy az Union hajózási társaság, amely az említett két angol hajózási vállalat eg. ezményes viszonyt tartott fenn, 1907-ben a hamburg-délamerikai társaságnak adta el a forgalomban alkalmazott gőzöseit. Az angoloknak kellemetlen volt a hamburgi társaság belépése az Észak- és Délamerikai közötti forgalomba s az egyezményt illető tárgyalások során olyan követelésekkel léptek fel a németekkel szemben, amelyek a németek: torgalmának korlátozására irányultak. Meg egyezés nem jött létre, hanem megindult a tarifaharc, aminek a következményeképpen a díjtételek 30 sh.-ről 17 sh.-re estek vissza. A Norddeutscher Lloyd kezdeményezésére, amely rendszeres hajójaratokat tart fenn Bréma és Délamerika között létrejött az érdekelt közösség és ezzel véget ért a hónapokig tartott elkésredett küzdelem.

— **Az „Orient” mérlege.** A Fiumében székelő Orient magyar tengerhajózási r.-t. 1907. évi mérlegét 356,490 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 364,181 K-val szemben, amiből a tartalékot 139,439 K-val dotálják és mint tavaly 60 K = 6% osztalé ot fizetnek.

— **A Hamburg-amerikanische Paktetschiffahrt-Gesellschaft** 1907. évi tiszta nyeresége 25,2 millió márka, az előző évi 32,3 millió márkával szemben. Az osztalék 6% lesz, a tavalyi 10 százalékkal szemben. A tartalékot 17,8 millió márkával dotálják, míg tavaly e célra 21,8 millió márkát fordítottak.

— **Kedvezményes helyek a haditengerészeti akadémiában.** A fiumei haditengerészeti akadémia parancsnoksága közhírré teszi, hogy az 1908. szeptember 16-án kezdődő jövő iskolai tanévben előreláthatólag 35 növendék kerül felvételre ingyenes, félíngyenes és alapítványi helyekre.

A kellően felszerelt pályázatok f. évi július 31-éig nyújtandók be a Bacsben székelő cs. és kir. hadügyminisztérium tengerészeti osztályánál.

— **A jövő évi választói névjegyzék.** A központi választmány által az 1909-iki képviselő választói névjegyzék összeállítására kiküldött összeíró és helyesbítő bizottság f. hó 9-étől 17-éig bezárólag naponta délelőtt 10-től 12-ig végzi munkálatait a városháza második emeletén Anton Gino fogalmazó szobájában.

Fiumének politikai választói joggal bíró magyar polgársága jól teszi, ha ezen időn belül személyesen jár el az említett bizottságnál, melynek működése nyilvános, nevének bejegyzése végett. A névjegyzékből kihgyottak utólagos reklamálása igen sok bajjal és utánjárásal jár.

— **Illemhelyek felállítása.** Egy budapesti konzorcium ajánlatot tett a napokban a helybeli városi tanácsnak 12 illemhely felállítására, melyek első, második és harmadik osztályra volnának felosztva, kellő kiszolgáló személyzettel bírnának és a higienia minden követelményének megfelelnek.

Az ajánlathoz mellékelve vannak az illemhelyek tervrajzai is és a vállalkozók az illemhelyek beszedésének jogán kívül csak egy szerény évi támogatást kérnek a várostól.

Az ajánlat nemsokára a községtanács elé kerül, mely Fiume idegenforgalmára és az illemhelyek dolgában jelenleg uralkodó ázsiai állapotokra való tekintettel bizonyára el fogja fogadni a város érdekében levő ajánlatot.

— **A tőzsde közgyűlése.** Minthogy a fiumei kereskedelmi tőzsde mult hó 26-ára hirdett éves közgyűlése a kellő számú tagok hiánya miatt nem volt megtartható, a közgyűlést holnap délután 1/2 órakor a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fogják a városi takarékpénztár épületében levő egyleti helyiségben megtartani.

— **Hangverseny.** Thoman István zeneszerző zongoraművész és neje a kiváló dalénekesnő Justh Lajos zongoraművész közreműködésével e hó 7-én szombaton este 8 órakor a Deák-szálló nagytermében hangversenyt rendez. A műsor a következő: 1. a) Glück — Ária, b) Brahms — An ein Veilchen, c) Brahms — Der Schmied, d) Schubert — Der Jüngling an der Quelle. Éneklő Thoman asszony. 2. Beethoven — Sonata N.ro 32 do minore. Játszsa Just Lajos. 3. a) Wekerlin — Mignonette, b) Bemberg — il neige, c) Massenot — Ouvre tes yeux bleues. Éneklő Thoman asszony. 4. a) Grieg — Papillons, b) Gróf Pejacevich Dóra — Berceuse, c) Moszkowky — Valse mi magg. Játszsa Justh Lajos. 5. a) Tarnay — Romanc, b) Bartók — 2 felsőmagyarországi tót népdal, c) Kálmán Imre — Tüzet rak a német tábor. Éneklő Thoman asszony. Helyár k: Zártszék I—III. sor 6 korona, IV—VIII. sor 4 korona, IX—XVIII. sor 3 korona. Allóhely 2 korona, tanulóknak 1 korona 60 fillér.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: A talizmán-kapus. — Az elhagyottak. — A szemtelen szállásadó. — Művész átöltözködés.

TAVIRAT. ☛ TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 6. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Supilo Ferenc személyes kérdésekben kijelenti, hogy őt sem Kossuth, sem Polonyi sem az ördög nem hozta ide, hanem tisztán és kizárólag a horvát nép akarata, mely éppen most nyilatkozott meg fényesen és amely elfogja söpörni a mostani hitvány horvát kormányt is (Nagy zaj.)

Polonyi Géza kifogásolja a horvát tolmács alkalmazását és azt javasolja, hogy ezt a házszabályainkban nem gyökerező új intézményt töröljék el.

Ugron Gábor felszólalásában a horvát tolmács intézményének fenntartása mellett nyilatkozik.

Justh Gyula elnök szintén Ugron álláspontján van.

A napirend tárgyalása megkezdődvén, Bánffy Dezső kér szót és a házszabályrevízióért valamint a korvát kérdés elmergesedéscéért a kormányt teszi felelőssé. A kormány a horvátoknak sokat ígért és semmit sem tarthatott be. Ezt Kossuth Ferenc tegnapi felszólalásában maga is belátta. A házszabályrevíziót nem fogadja el, hanem ellenindítványt ad be.

Bánffy beszéde után az elnök szünetet rendel el.

Szünet után Justh Gyula elnök jelenti, hogy husznál több képviselő zárt ülést kért nála, amit ezennel elrendel.

A zárt ülésben Farkasházy Zsigmond, Bánffy Dezső báró, Nagy György és Potony Géza az elnökség egyes tagjainak a házszabályok alkalmazása körüli ellentétes eljárását teszik bírálat tárgyává. Tiltakoznak egyben a gyakori szövegjavítások ellen is.

Andrássy Gyula belügyminiszter áli fel ezután szólásra és kijelenti, hogy a felhozottak nem adnak okot zárt ülés tartására, mivel azokat épp úgy el lehetett volna mondani nyílt ülésben is. Kéri, hogy az elnök ismét nyílt ülést rendeljen el.

Justh Gyula Andrássy kívánságának megfelelően a holnapi napirend megállapítása után az ülést bezárja.

Rauch titkos tanácsos lett.

ZÁGRÁB, márc. 6. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Rauch Pál bárót, Horvát-Szlavon- és Dalmát-országok bányát valószínűsítő belső titkos tanácsosává nevezte ki. Ebből azt következtetik, hogy a bán meg fog maradni állásában.

A novigrádi választás.

ZÁGRÁB, márc. 6. A tegnapi halasztott novigrádi választás, melyben dr. Frank József Starcevic-párti és Rodics koalíciós állottak egymással szemben, az utóbbiak győzelmével végződött. Rodics 160 szavazatot, míg dr. Frank csak 111 szavazatot kapott. A választás után nagy verekezés támadt, úgy hogy a Frank-pártiaknak Kaproncára kellett menekülniök.

A horvát pótválasztások.

ZÁGRÁB, márc. 6. A Srbobran jelenti, hogy a horvát pótválasztások szombaton, e hó 7-én fognak megejteni.

Más részről úgy modják, hogy e hó 12-ére a szábor megnyitása napjára fogja Rauch Pál báró a pótválasztásokat kiütni, hogy ezáltal a már megválasztott képviselők agitációját a vitás kerületekben megakadályozza.

Elhunyt szerb miniszter.

BELGRÁD, márc. 6. Koskovic Sztóján szerb kultuszminiszter ma itt meghalt.

Hólavina a Tátrában.

LIPTÓ-SZENT-MIKLÓS, márc. 6. A város közelében egy nagy hólavina szakadt le egy hegyről, mely két parasztpéületet tetemesen megrongált.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dohánygyártósóban, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőüzletében, Deák Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo”

FIUME, Via del Fosso 2.

ÁGYTOLL GÖZTISZTÍTÁS!

Szab. módszer szerint előkészített higiénikus „ÁGYTOLLAK”

„MARABU”-hoz

Budapest, Károly-körút 7.

TELEFON 71-25

A visszaszállítás még aznap eszközöltetik.

Gyakorlott szorgalmas

magyar varrónő

házakhoz ajánlkozik. Cim: Huzor Katinka, Via Caserma 5.

Első fiumei magyar uri és női borbély és fodrásza terme az Adria palotában.

különbejárati női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

Itteni nagyobb cég németül és magyarul beszélő

gyakornokot keres,

csekély fizetéssel. Ajánlatok „gyakornok” jellige alatt a lap kiadóhivatalába.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deák 30 sz. (Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

Az EUROPA kávéházban

minden csütörtök, szombat és vasárnap este

Horváth Sándor

czigányzenekara hangversenyez.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.

Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek

Hirdetmény.

A fiumei m. kir. állami tengerészeti akadémiával kapcsolatos internátusban a jövő tanévben előreláthatólag 6 ingyenes és 4 félingyenes hely lesz betöltendő.

A felvételre vonatkozó bővebb értesülés az említett internátus igazgatóségánál szerezhető.

Fiume, 1908. évi február hó 27-én.

A tengerészeti hatóság elnöke helyett:

Dr. Fuhrmann
ministeri tanácsos.

A

„Pannonia”

kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles verseczi cigány zenekara

hangversenyez.

Dr. MARSIK ANDOR

ügyvédi irodáját

megnyitotta

a Corsia Deák 30 sz. ház I. em.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Igen szép nagy

világos konyhát

a Pomerio uton I. emleten tulajdonosa átad biztos állásu, jóra való gyermektelen házaspárnak, kiszolgálás fejében. Megtekinthető naponta 2-3-ig. Cim a kiadóhivatalban.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányu losonci
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománczedények.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kobánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó
eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból.
— Ezen kitanó sörön kívül állandóan raktáron van kivitel és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendégülök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova hárhoz is történik szállítás.
DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és
csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KURZ FRIGYES
szobafestő

czimfestő és mázóló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-
festést, mázólast a legegyszerűbb
kivitelűtől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vász on- és üveg-
címablák készítését a legmodernebb
kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szíves párt-
fogását kéri

mely tisztelettel
KURZ FRIGYES
Vicolo del Pino 9. szám.

1200 darab

uri női és gyermek
TÉLI TRIKÓT

tekintettel a téli szezon előre-
haladására bámulatos olcsón
ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

Urános-kékítő pasztillák,
liszt, fűszer, hüvelyesek
és kókuszszir elárúsítása.

Weisz Ignác

I. sz. régi vásárcsarnok.

Bors, fahéj és egyéb fűszerek
a vevő előtt daráltnak le.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben,
Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.
Kényelmes hely társas kuglizók
részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel
GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrássy, — Telefon 121. sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Ha szereti az egészségét,
használjon kizárólag
aluminium konyhaedényeket

tiszta alumíniumféműből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség
és légutak gyulladásai ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétválasztó raktár:

„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillái
csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUME-BEN: Accati Károly, Babó Hinkó, Mizzai Adorján,
Prodán János, Schindler Adolf gyógyszerészek, Roszfort Gusztáv

HIRDETÉSEK felvételnek
a kiadóhivatalban.

Női kalapok

Legújabb divatu modellek és
formák.

Átalakítások a legizlésebb
kivitelben eszközölhetnek.

Utánajáró árak!
Vásárolj!
Via Andrássy 13. FIUME, Via Andrássy 13.

Cinematográf „EDISON”

Moz. ónykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb ve-
títési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.
Via Governo 4.

Fiume első magyar fodrásza
Csizmás Demeter

Fiume Via Adamich 2. sz.
— az Europa szálló közelében. —

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

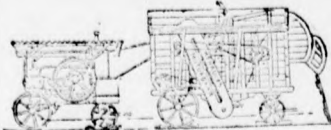
ABADIE

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V., Váci-
ut 30.

Ajánlja egy eséplési, minti malomüzemre kitünően
alkalmas, legegyszerűbb benzín lokomobiljait, me-
lyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor
üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzínfogyasztás!

!!! 13-14 éves fiú is kezelheti!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 db. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME